

Natəvanın, Hacıbəylinin, Bülbülün güllələnmiş abidələrinin yeri Şəhidlər xiyabanıdır

Müsaibimiz Milli Məclisin komitə sədrinin müavini, professor Jalə Əliyevadır

– Jalə xanım, hazırda yaşadığımız may ayı xalqımız üçün təəssüf ki, kədərli günlərlə, hadisələrlə zəngindir. Belə ki, 28 il öncə, cəmi 10 günün içərisində Azərbaycan üçün son dərəcə mühüm strateji əhəmiyyətli və belkə də Qarabağ münaqişəsinin həllində açar rolunu oynayacaq iki bölgəni–iki dilbər guşəni–Şərqi konservatoriyası sayılan Şuşanı və Laçını itirdik... Torpaqlarımızı geri qaytaracağımıza əminliyimiz bir an olsun belə tükənməyib. Amma itirdiyimiz mənəvi dəyərlərimizi, tarixi-milli-dini sərvətlərimizi geriye qaytarmaq belkə də mümkün olmayacaq. Bu barədə siz nə düşünürsünüz?

– Bəli, çox təəssüflər olsun ki, 32 ildən bəri zorla cəlb olunduğumuz Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi hələ də davam edir. Bu gün də faşizmi, nasizmi, rasizmi, terrorizmi dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldıran Ermənistanın təcavüzkarlıq və işğalçılıq siyasətini davam etdirməsi, hələ də beynəlxalq birliyin, ATƏT-in, onun Minsk qrupu həmsədrələrinin laqeydliyi və biganəliyi, bəzən isə açıq-aşkar işğalçı ilə işğala məruz qalanı eyniləşdirməsi, onların ikili standartları üzündən münaqişə ədalətli və müsbət həllini tapmır. 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən

faktını qəbul etməyib, onunla barışmayıb, bundan sonra da qəbul etməyəcək və barışmayacaq. Ölkə Prezidentinin də bəyan etdiyi kimi, Qarabağ Azərbaycandır, Qarabağ Azərbaycanındır! Ancaq Qarabağın, yurd yerlərimizin, o cümlədən, bir neçə gün öncə növbəti işğal ildönümünü yaşadığımız Şuşanın və Laçının süqutu ilə həm də böyük milli-mədəni-tarixi-dini sərvətlərimizi itirdik. Heç bir dəyər tanımayan Ermənistanın və ermənilərin vandalizm siyasəti nəticəsində işğal olunmuş yurd yerlərimizdəki əsrlərin yadıqarı olan tarixi-dini-milli abidələrimiz– məscidlərimiz, ziyarətgahlarımız, qəbiristanlıqlarımız, açıq və qapalı muzeylərimiz, sənət incilərimiz – hamısı məhv edildi, yerlə-yeksan olundu, yağmalandı. Bunları qaytarmaq, bərpa etmək isə olduqca çətin və dəyərdim ki, müşküldür. Düzdür, Azərbaycan dövlətinin, ölkə Prezidentinin, Birinci vitse-prezident

qəbul edilən 4 qətnamə indiyədək yerinə yetirilmir. Daha çox təəssüf və təəccüb doğuranı isə həmin qətnamələri qəbul edən təşkilatın Ermənistanın işğalçı siyasətini davam etdirməsinə laqeyd və biganə yanaşmasıdır. Daha pis məqamlardan biri də odur ki, BMT, ATƏT, Minsk qrupunun həmsədr dövlətləri həmin qətnamələrin icrası və yerinə yetirilməsi üçün Ermənistanı heç bir təsir və təzyiq göstərmir, sanksiyalar tətbiq etmirlər. Bu isə nəticə etibarilə Ermənistanı növbəti dəfə işğalçılığa və təcavüzkarlığa şirnikləndirir. Ancaq dövlətimizin və onun başçısının bu məsələdə mövqeyi qəti, birmənalı və yekdildir. Azərbaycan xalqı və dövləti bu günə qədər işğal

Mehriban xanım Əliyevanın və Heydər Əliyev Fondunun apardığı gərgin işlər sayəsində ölkəmizin bu məsələlərdə də haqq səsi dünyaya çatdırıldı, müvafiq qərarlarda, sənədlərdə əksini tapdı, amma bizi yenə də böyük mübarizə və geniş səfərbərlik gözləyir. Canlı itkilərimizi, şəhidlərimizi geri qaytara bilməsək də, qaytara biləcəklərimizi, dünyaya əyani şəkildə çatdırma biləcəklərimizi reallaşdırmaq üçün hamılıqla, elliklə hələ də görülməli işlərimiz çoxdur. Hamımız düşüncələrimizi bu məsələlər üzərində cəmləşdirməliyik.

– Konkret olaraq, nəyi nəzərdə tutursunuz?

– Bu haqda fikirlərimi bir neçə dəfə açıqlamışam. Həm yazılı mətbuatda, həm də televiziya proqramlarındakı çıxışlarımda, eləcə də Milli Məclisin komitə və plenar iclaslarında bu yöndə öz fikir və təkliflərimi səsləndirmişəm. Elə cəmi bir neçə gün öncə, konkret qeyd etməli olsam, Milli Məclisin mayın 5-də keçirilən iclasında “Nəşrlərin beynəlxalq mübadiləsi konvensiyasının təsdiq edilməsi haqqında” qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı bu barədə bir daha danışmışam, cəmiyyətə və əlaqədar qurumlara çağırışlar etmişəm. Həmin çıxışımı olduğu kimi, bir daha qeyd etmək istəyirəm. Hamımıza məlum olduğu kimi, Qarabağımızın, bütövlükdə, Azərbaycanımızın mənəvi sərvətlərindən, dühalarından olan Xan qızı Natəvanın,

Üzeyir bəy Hacıbəylinin, Bülbülün uzun illər boyu işğal altındakı torpaqlarımızda vandalizmə məruz qalan güllələnmiş heykəlləri ümummilli lider Heydər Əliyevin söyləri və müdaxiləsi ilə Bakıya gətirildi. Həmin heykəllər indiyədək İncəsənət Muzeyinin arxa həyətidə saxlanmaqdadır. Məncə, bu şəhid heykəllər, şəhərin görməli yerlərindən birində, məsələn Şəhidlər xiyabanında yerləşdirilməlidir.

Ümumiyyətlə, XX əsrdə bir neçə dəfə soyqırımına, repressiyalara məruz qalan bir xalqın tarixi həqiqətlərini və haqqımızın geri qaytarılması uğrunda həyata keçirilən dövlət siyasətini əks etdirən eksponatlardan ibarət bir muzeyin açılmasına ehtiyac var. Bu heykəllər bizim haqlı mübarizəmizin pasportudur, Ermənistanın torpaqlarımızda həyata keçirdiyi dağıdıcı siyasətin daşlaşmış yaddasıdır və bu heykəllərin göz önündə olması çox əhəmiyyətlidir. Çünki Azərbaycan bu gün bütün sahələrdə inkişaf etdiyi kimi, turizm sahəsində də böyük inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Azərbaycan turistlər üçün cəlbedici ölkəyə çevrilmişdir. Hər il yüz minlərlə turist ölkəmizə, Bakıya axın edir. Onların çoxunun heç də Qarabağ münaqişəsindən, erməni barbarlığı və vandalizmindən geniş, müfəssəl məlumatları yoxdur. Belə bir muzeyi yaratmaqla və oraya turistlərin axınını təşkil etməklə, Qarabağ həqiqətlərini, Qarabağ acılarımızı, başımıza gətirilən müsibətləri əyani şəkildə təqdim etmiş olarıq. İnənirəm və əminəm ki, bunun ermənilərin, Ermənistanın iç üzünün açılmasında, erməni yalanlarının ifşa olunmasında böyük təsiri ola bilər. Ona görə də inanmaq istərdim ki, yaxın gələcəkdə bu yöndə təklifimə müsbət rəy veriləcək. Yeri gəlmişkən, parlamentin bu il may iclasında irəli sürdüyüm bu təklifin nəzərə alınması xahişi ilə artıq əlaqədar təşkilatlara müraciət etmişəm. Əminəm ki, müsbət cavab veriləcəkdir.

– Qeyd etmək yerinə düşər ki, sizin bu təklifiniz artıq özünə geniş tərəfdar ordusu toplamaqdadır...

–Bəli, mənim üçün çox xoşdur ki, son bir neçə ildə, eləcə də həmin çıxışlarda səsləndirdiyim təkliflər insanlar tərəfindən rəğbətlə qarşılanmaqda və dəstək qazanmaqdadır. Hətta, elə həmin çıxışından sonra növbəti iclasımızda həmkarım Qənirə Paşayeva da eyni təkliflə çıxış etdi. Mən ona, təklifimi dəstəklədiyi üçün təşəkkür edirəm. Ümumiyyətlə, bu məsələ zaman-zaman çeşidli fikirlər, təkliflər şəklində ortaya qoyulur. Düşünürəm ki, həm adını çəkdiyimiz güllələnmiş heykəllərin, həm də işğal altındakı torpaqlarda qalan maddi və mənəvi abidələrimiz barədə geniş miqyasda məlumat verilməsi dünya ictimai fikrinin formalaşması, nəticə etibarilə, haqqımızın, ədalətin bərqərar olması baxımından çox vacibdir.

**Müsaibəni qələmə aldı:
Əliqismət BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”**